

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *T. K.*

Cím: *Antik divat Budapesten*

Forrás: *Fest. Karló'*

Br

(Helv)

1916. 12. 12

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708.5

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Az antik divat Budapesten

Mulatságos adatok az új gyűjtőkről

Budapesten már szinte járványossá vált az antik holmik divatja, oly sokan gyűjtik a régi és réginek kiadott tárgyakat, ékszereket, butorokat. Úgyesen alkalmazkodva a divathoz, alig van már olyan főbb utvonalon, ahol új régiségbolt ne nyílt volna. Mind jól megy, a forgalmuk valóságosan meglepő. Aki végig járja ezeket a boltokat, vagy épp a titkos raktárakat, határozottan érdekes, sőt nem ritkán mulatságos részleteket is megtudhat. Egy Városház-utcai régiségkereskedőhöz tértünk be először. Körülbelül ezt mondta el:

— Magunk is tapasztaljuk, hogy milyen mértékben szaporodott az olyanok száma, akik antik tárgyak iránt érdeklődnek. Különösen a háború óta. Ne tessék azonban azt hinni, hogy csak az új gazdagok, hadseregszállítók és más efféle személyek keresik az antikot. Mélyebbnyúló, gazdasági kényszerűség is lappang a járvány mögött. A modern tárgyakból, kivált a butorokból nagyon keveset csinálnak s ami készül, az is rossz, hacsak rengeteg összeget nem tud rászánni a rendelő. A régi holmit olcsóbban lehet megvásárolni — kivéve, ha valami speciális értékű tárgy — s nem lehet elképzelni olyan antik tárgyat, amire ne akadna vevő. Viszont antiknak nevezik ma már azt is, ami harminc-nyolcvan éves, kopott butor, aminő azelőtt a lomtárba került, vagy éppen föltüzeltek. Kihasználják a nagy keresletet menekült kereskedők is, akik egész serog új üzletet nyitottak.

— Szolgálhatok egy különös tapasztalással is. Tetszik tudni, hogy azelőtt milyen gyakran

becsaptak minket a külföldiek. Most aztán visszakapják a kölcsönt bőven, mert nagyon sok ádrégi butort szállítanak innen, kivált Németországba. De értékes holmi is kerül oda, sőt az igazán értékes tárgyakat szívesebben adja el odakint néhány kereskedő, mert a mi koronánk most nagyon olcsó Németországban és a szállítás jelentékeny költségével együtt is nagyobb haszonra tehet szert odakint.

A képekről és más efféle műkincsekről adtak fölvilágosítást egy Kammermayer-utcai üzletben:

— Drága képeket jóformán alig vásárolnak. A mi üzletünkben a legnagyobb áru festmény most Székely Bertalan egyik műve, amely annak idején a tárlaton nyolcezer koronaért kelt el és nálunk hater ezer az ára; de ennyit senki nem reszkir azok közül, akik a lakásukat most rendezik be. A többi értékes alkotásból, Mednyánszky, Ferenczy, Paál László és az újabb festők műveiből sem kérnek, inkább olcsó szemrevaló mázolásokat akarnak. Legfőleg két-háromszáz koronás képeket lehet eladni. Ilyet bőven vásárolnak, modern képeket az antik butorok mellé. Legnagyobb kelendőse a bécsi giccseknek, a gyárilag készült értéktelen vásári holminak van.

A szállítás, persze, nehezen megy a háború alatt és főképp ezért történt, hogy már Budapesten is van műkincs-gyár, ahol a legkülönbözőbb hamisítások virulnak és van külön festménygyár is, ahol tucatjával készítik éhbérért fiatal piktorok a tetszetős mázolásokat. Rendszerint olyan nevet pingálnak a képek alá, amely könnyen összetéveszthető híres művészeknek a nevével. Az angróban dolgozó képmunkások sorában akad például: Zich, Ferencz, Fényesi, Szenesi és Szinyai.

Az ékszer-mániáról a Harisbazár egyik régi-űzetében mondták el a következőt:

— Talán semmiféle divat nem vált az utóbbi időben annyira általánossá, mint a régi ékszereké. Antik zsáner: ezzel a jelszóval tér be hozzánk csaknem mindenki. Sokszor az izlés rovására is átalakíttatják „régire” a modern ékszereket. A miniatűrök, amelyeket azelőtt falra akasztottak, most női kebleken díszlenek, mint broszok. A borostyán, amely azelőtt senkinek nem kellett, most százféle formában dolgozódik föl ékszerfélének, épp úgy, mint a sokféle kamea, gemma, stb. Divatba jött a régi magyar ötvösmunka is, amelyből ma rendkívül sokat adunk el már négy-öt esztendő óta. Külföldre is szállítjuk, rendszerint orientális jelzővel. Valamikor régi erdélyi mágnások csináltatták az ilyen magyar ékszerek tulnyomó részét s a nagy kereslet parancsára az erdélyi munkát utánoztuk. Érdekes, hogy Olaszországban, mint szicíliai ékszer árusítják a magyar ötvösmunkát, Kairóban, mint abessziniai. Algierban, mint arab drágaságot, Londonban, mint rokokót, Németországban, mint alt-deutschot. Már a turini kiállításon több, mint hetvenezer korona értékű kelt el. A valódi régi, vagy régi mintára készült ékszer természetesen egyre fogy, a kereskedők nem tudják kiegészíteni a raktárt és úgy segítenek magukon, hogy elutaznak főképp Ausztriába, ahol mindenféle holmit összevásárolnak és Budapesten könnyen nyakába szózzák a publikumnak. Van olyan élelmes ember is, aki elszegényedett mágnásoktól vásárolja össze a montegombokat, láncokat, kucsmaforgókat és husz-harmincszoros áron adja el.

A legfuresább adatokat egy öreg belvárosi kereskedő mondta el, akinek törzsközönsége az arisztokraták sorából került ki:

— Sokszor kell mosolyognunk titokban az olyan vásárlókon, akik mostanában szerencsétlenek minket. Megtörtént tegnap is, hogy egy nagybutonu, selyemruhás hölgy a következő szavakkal állított be hozzám: „Sévresi, vagy

meissení porcellánokat akarnék. Kérem, mutasson ezekből csinos mintákat. — Mintákat? — „Na igen! Egész szervizre van szükségem, hát előbb a mintákat akarom látni”. — Még kedvesebb volt az a hadseregszállítóné — én legalább annak tartottam — aki antik butorokat rendelt a hálószobájába. Nagy nehezen megértettem, hogy teljes *Louis quinze*-garnitúrát óhajt.

— Tudni szeretném — selypítette előkelően, — hogy mennyi idő alatt készülhetne el a garnitúra? Aztán, kérem, kaphatnék-e hozzája *valódi szuette fát*.

— Mi persze nem tudunk szolgálni ilyen-mivel, de pár hét múlva hallottam, hogy Budapesten akadt olyan kereskedő is, aki a rendelőt kielégítette. Csináltatott például egy nagy „egy régi toalettszekrényt”, amelynek fáját *serétes puskával lövöldözték*, hogy a szuette lyukak történelmi hűséggel meglegyenek benne.

— Sajnos, az új vásárló-publikum egy részével alig lehet boldogulni, még a régi szabásu parvenüktől és protzoktól is nagymértékben különbözik. Az új vásárlók meggazdagodása, úgy látszik, olyan rohamosan történt, hogy nem volt idejük semmiféle konszolidáló-

dásra. Amellett mostanában, amikor alkudozó emberrel a kofa sem áll szóba, úgy alkudoznak, mint ahogyan vidéki hetivásárkor szokás. Különben pedig az a néhány antikvitással kereskedő szolidabb cég, amely Budapesten üzletet tart, nem keresett olyan széditő összegeket, aminőkről a fáma beszél.

Igazi műtárgykedvelő, aki nem sajnálja a pénzt a valóban értékes holmikért, aránylag *kevés akad*. Az antik butorok nagy keresettségét főképp abban látjuk, hogy roppantul nehéz szép és finom új butort kapni méltányos áron és a vásárlók közül sokan meglegszenek a silány utánzatokkal, amelyeket régebben Párisból és Vencéből hoztak, újabban pedig Hollandiából, Bécsből, Münchenből és Nürnbergből szállítanak ide. Ez olcsóbb a modern butornál, de persze rendkívül gyorsan tönkremegy.

Az antik ma Budapesten javarészt azt jelenti, hogy *hamisítás és silány utánzat*. T. K.